

ИКОНОМИЧЕСКИ УНИВЕРСИТЕТ - В А Р Н А
Ф А К У Л Т Е Т „УПРАВЛЕНИЕ“
КАТЕДРА „УПРАВЛЕНИЕ И АДМИНИСТРАЦИЯ“

Приета от ФС (протокол №12/2904.2024 г.)

Приета от КС (протокол №10/16.04.2024 г.)

УТВЪРЖДАВАМ:

Декан:

(доц. д-р Добрин Добрев)

У Ч Е Б Н А П Р О Г Р А М А

ПО ДИСЦИПЛИНАТА: „ЕКОЛОГИЧЕН МЕНИДЖМЪНТ И ЕКОЛОГИЧНО ПРАВО“

ЗА СПЕЦ: „Публична администрация“; ОКС „бакалавър“ – редовно обучение

КУРС НА ОБУЧЕНИЕ: 4; СЕМЕСТЪР: 7

ОБЩА СТУДЕНТСКА ЗАЕТОСТ: 180 ч.; в т.ч. аудиторна 60 ч.

КРЕДИТИ: 6

РАЗПРЕДЕЛЕНИЕ НА СТУДЕНТСКАТА ЗАЕТОСТ СЪГЛАСНО УЧЕБНИЯ ПЛАН

<i>ВИД УЧЕБНИ ЗАНЯТИЯ</i>	<i>ОБЩО (часове)</i>	<i>СЕДМИЧНА НАТОВАРЕНОСТ (часове)</i>
АУДИТОРНА ЗАЕТОСТ:		
Т.ч.		
• ЛЕКЦИИ	30	2
• УПРАЖНЕНИЯ (семинарни занятия/ лабораторни упражнения)	30	2
ИЗВЪНАУДИТОРНА ЗАЕТОСТ	120	-

Изготвили програмата:

1.
(доц. д-р Радка Иванова)

2.
(гл. ас. д-р Живка Матеева)

Ръководител катедра:
„Управление и администрация“ (доц. д-р Десислава Серафимова)

I. АНОТАЦИЯ

Учебната дисциплина „Екологичен мениджмънт и екологично право“ дава познания на студентите в областта на управлението на околната среда при пазарни условия и в съответствие с изискванията на Европейския съюз. Голямото разнообразие от природни ресурси, използвани от икономическите субекти и ограниченият им характер, поражда необходимостта от приложението на системен подход при управление на околната среда. Необходимо е внедряване на екологосъобразен начин на производство, при който да се постига оптимален баланс между околната среда и икономическите индикатори, като се създават условия за устойчивост.

Обучението по дисциплината „Екологичен мениджмънт и екологично право“ разширява знанията на студентите в областта на икономиката на опазването на околната среда. Насочено е към задълбочено усвояване на основни екологични понятия, разширяване знанията на студентите със законодателството в областта на околната среда и практическото прилагане на придобитите от студентите знания и умения. Акцентира се върху управлението на системите за екологичен мениджмънт, тяхната сертификация и одит, ролята на правото в решаване на екологичните проблеми, юридическа отговорност за нарушаване на екологичното законодателство, както и правното регулиране на опазването на околната среда в нейната цялост. Студентите получават знания относно екологичната политика, оценка и маркировка на икономическите субекти. Разглежда се значимостта на екологичния мениджмънт за постигане на устойчиво развитие на организациите.

Приложението на компетентностния подход в дисциплината „Екологичен мениджмънт и екологично право“ се изразява в придобиването на личностна, гражданска и предприемаческа компетентност от студентите.

II. ТЕМАТИЧНО СЪДЪРЖАНИЕ

№. по ред	НАИМЕНОВАНИЕ НА ТЕМИТЕ И ПОДТЕМИТЕ	БРОЙ ЧАСОВЕ		
		Л	СЗ	ЛУ
ТЕМА 1. СЪЩНОСТ НА КОНЦЕПЦИЯТА ЕКОЛОГИЧЕН МЕНИДЖМЪНТ		3	3	
1.1.	Общи положения и основни понятия	1	1	
1.2.	Исторически данни и етапи на развитие на екомениджмънта	1	1	
1.3.	Задачи и принципи на екомениджмънта	1	1	
ТЕМА 2. СИСТЕМА ЗА ЕКОЛОГИЧЕН МЕНИДЖМЪНТ		3	3	
2.1.	Същност и основни елементи на системата за екологичен мениджмънт	1	1	
2.2.	Основни принципи на създаване, внедряване и функциониране на системата за екологичен мениджмънт	1	1	
2.3.	Контролни и коригиращи дейности в системата за екологичен мениджмънт	1	1	
ТЕМА 3. ЕКОЛОГИЧНА СЕРТИФИКАЦИЯ И ПОЛИТИКА		3	3	
3.1.	Особености на екологичната сертификация	2	2	
3.2.	Екологична политика	1	1	
ТЕМА 3. СТАНДАРТИ ЗА ЕКОЛОГИЧЕН МЕНИДЖМЪНТ		4	4	
4.1.	Британски стандарт BS 7750 в областта на системата за екомениджмънт	1	1	
4.2.	Серия международни стандарти ISO 14000	2	2	
4.3.	Схема за управление по околна среда и одитиране (EMAS)	1	1	
ТЕМА 5. ЕКОЛОГИЧЕН ОДИТ		3	3	

5.1.	Основни положения, историческо развитие, цели, задачи, основни принципи	1	1	
5.2.	Видове екологичен одит	1	1	
5.3.	Процедура за екологично одитиране на предприятията	1	1	
ТЕМА 6. ЕКОЛОГИЧНО МАРКИРОВКА И ЕКОЛОГИЧНО ЗАСТРАХОВАНЕ		2	2	
6.1.	Особености и основни цели на екомаркировката	1	1	
6.2.	Основи и обекти на екологичното застраховане	1	1	
ТЕМА 7. ИКОНОМИЧЕСКИ АСПЕКТИ НА ЕКОЛОГИЧНИЯ МЕНИДЖМЪНТ И УСТОЙЧИВО РАЗВИТИЕ		3	3	
7.1.	Икономически механизми за управление.	1	1	
7.2.	Финансиране на дейностите по приложение на екологичен мениджмънт.	1	1	
7.3.	Устойчиво развитие – особености и принципи. Показатели за устойчивост.	1	1	
ТЕМА 8. ПРАВЕН РЕЖИМ НА ОЦЕНКАТА НА ВЪЗДЕЙСТВИЕТО ВЪРХУ ОКОЛНАТА СРЕДА (ОВОС) И НА ЕКОЛОГИЧНАТА ОЦЕНКА (ЕО).		4	4	
8.1.	Правна същност и обект на ОВОС. Етапи на процедурата по ОВОС.	2	2	
8.2.	Правна същност и обекти на ЕО. Етапи на процедурата по ЕО.	2	2	
ТЕМА 9. ПРАВЕН РЕЖИМ НА ИНФОРМАЦИЯТА ЗА ОКОЛНА СРЕДА.		3	3	
9.1.	Право на информация за състоянието на околната среда.	1	1	
9.2.	Компетентни органи задължени да предоставят информация за околната среда.	1	1	
9.3.	Отказ за предоставяне на информация – основания.	1	1	
ТЕМА 10. ЮРИДИЧЕСКА ОТГОВОРНОСТ ЗА НАРУШАВАНЕ НА ЕКОЛОГИЧНОТО ЗАКОНОДАТЕЛСТВО.		2	2	
10.1.	Принудителни административни мерки.	1	1	
10.2.	Видове отговорност по опазването на околната среда.	1	1	
ОБЩО		30	30	

III. ФОРМИ НА КОНТРОЛ

№. по ред	ВИД И ФОРМА НА КОНТРОЛА ¹	Брой	ИАЗ ч.
1.	Семестриално оценяване		
1.1.	Казуси	6	30
1.2.	Работа върху препоръчителна литература	1	20
1.3.	Курсова работа	1	30
Общо за семестриалното оценяване:		8	80
2.	Сесийно оценяване		
2.1.	Изпит (тест)	1	40
Общо за сесийното оценяване:		1	40
Общо за всички форми на контрол:		9	120

¹ При дисциплини, които завършват с текуща оценка се попълва само т. 1 Семестриално оценяване, съгласно чл.21, ал. 2 от Правилника за оценяване на знанията, уменията и компетентностите на студентите в Икономически университет – Варна.

IV. ЛИТЕРАТУРА

ЗАДЪЛЖИТЕЛНА (ОСНОВНА) ЛИТЕРАТУРА:

1. Близнаков, А., З. Гъргаров, Н. Маринова. Екология и икономика, икономика и екология: Единство или несъвместимост. София: НБУ, 2012
2. Иванова, Р., Р. Николов. Внедряване на екологична политика в организациите – предпоставка за повишаване на конкурентоспособността им. // Сборник с доклади от Междунар. научно-практ. конф. „Индустриален бизнес и предприемачество – иновации в науката и практиката“. Варна: изд. Наука и икономика, 2018, с. 351-362
3. Илиев, И. и др. Глобализацията. Въпроси на теорията, поглед към екологичната и социалната практика. Варна: СТЕНО, 2009
4. Наумова, Ст. Правни проблеми на опазване на околната среда в контекста на европейската екологична политика. Европейското бъдеще на България. Правни аспекти. София: УНСС, 2013
5. Пенчев, Г. Екологично право. Обща част. София: Сиела, 2019
6. Пенчев, Г. Екологично право. Специална част. София: Сиела, 2019
7. Сирашки, Г. Екологизация на индустриалното производство. Свищов: Акад. изд. Ценов, 2013

ПРЕПОРЪЧИТЕЛНА (ДОПЪЛНИТЕЛНА) ЛИТЕРАТУРА:

1. Божанов, С. Законодателна уредба в областта на околната среда. София: Агро Пъблишинг, 2006
2. Дерменджиев, Ив., Д. Костов, Д. Хрусанов. Административно право на Р България. Обща част, София: Сиби, 2012
3. Захаринов, Б., Я. Найденов. Екологичен мониторинг. София: НБУ, 2015
4. Иванова, Радка. Екомениджмънтът в контекста на устойчивото развитие // Управление и устойчиво развитие. Бр. 4, Година 13, Vol. 31, ISSN 1311-4506, София, ЛТУ, 2016, с. 51-56
5. Иванова, Р. ISO 14001 като средство за реализиране на политика за опазване на околната среда. Сб. докл. от Юбилейна научно-практ. конф. с междунар. участие „Агробизнесът и селските райони – настояще и бъдещо развитие“, Варна: ИК „Геа – Принт“, 2015, с. 340-346
6. Керемедчиев, Ив. Принудителни административни мерки в областта на законодателството по опазване на околната среда. Административно правосъдие, бр. 4, 2004, с. 42-52
7. Костов, Д., Д. Хрусанов. Административен процес на Република България, София: Сиби, 2011
8. Лазаров, К. Административно право, София: Фенея, 2011
9. Маньковская, З. В. Экология и бизнес. Инфра-М, Москва, 2013
10. Наумова, Ст. Основни въпроси на екологичното право. второ прераб. и доп. изд. София: БАН-Институт за държавата и правото, 2012
11. Наумова, Ст. Екологичната политика на ЕС и отражението ѝ в националното законодателство. Измерения на екологичната култура. Троян: Аля, 2012
12. Пенчев, Г. Правомощия на българските неправителствени екологични организации в областта на опазване на околната среда. Правна мисъл, бр. 3, 2000, с. 95-100
13. Разумовского, В. М. Экология и природопользование. Санкт-Петербург: Изд. Экономики и финансов, 2011

14. Сирашки, Хр. Екологизация и фирмена дейност: Управленски аспекти. Свищов: Акад. изд. Ценов, 2010
15. Янева, М. Правната уредба на екологичните оценки като аспекти на превантивния контрол в опазването на околната среда. сп. Административно правосъдие, бр. 5, 2007, с. 20 – 42
16. Ganson, B. Management in Complex Environments: Questions for Leaders. 2015
17. Ivanova, R. ISO 14001 as a prerequisite for responsible attitude toward the environment. // The 8th International Conference of Management and Industrial Engineering "Management in the Innovation Society" ICMIE 2017 October 12th – 14th, Library Building, University POLITEHNICA of Bucharest, Romania. Bucharest: NICULESCU, 2017, pp. 647-652
18. Kahraman, E., A. Baig. Environmentalism: Environmental Strategies and Environmental Sustainability. USA: Nova Science Publishers, 2010
19. McKittrick, R. Economic analysis of environmental policy. Toronto: University of Toronto Press, 2011